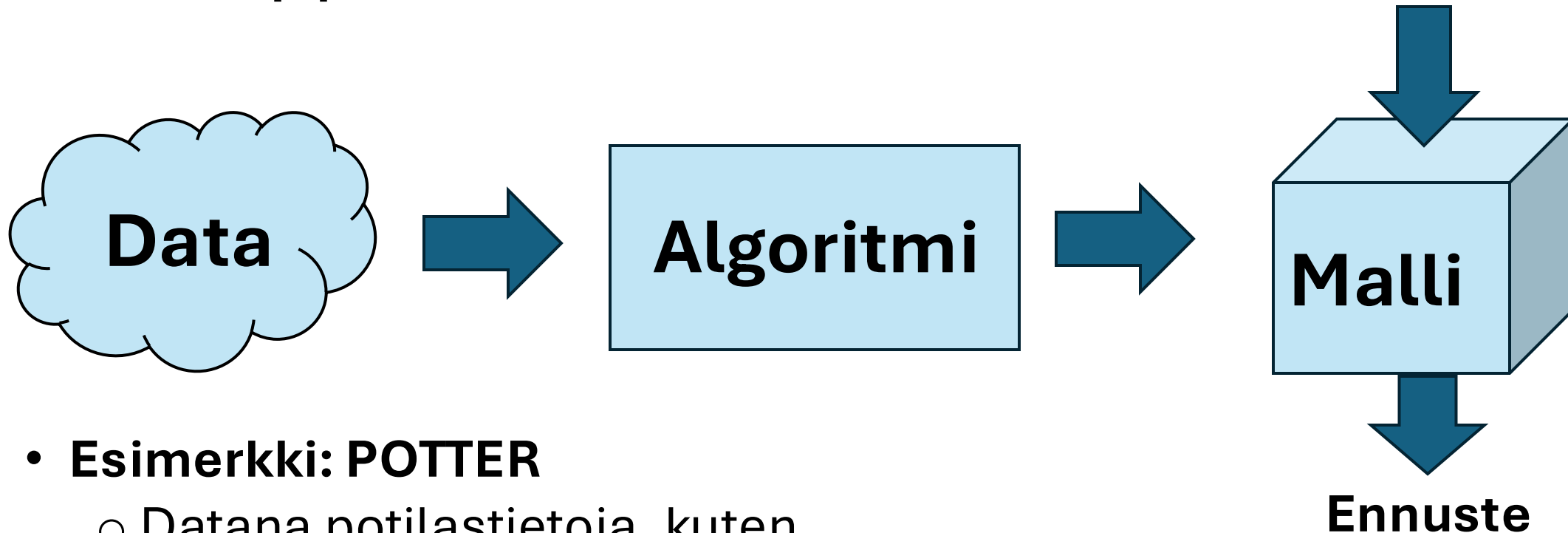

Moderni selitettävä tekoäly

Reijo Jaakkola

Tampere University

Koneoppiminen

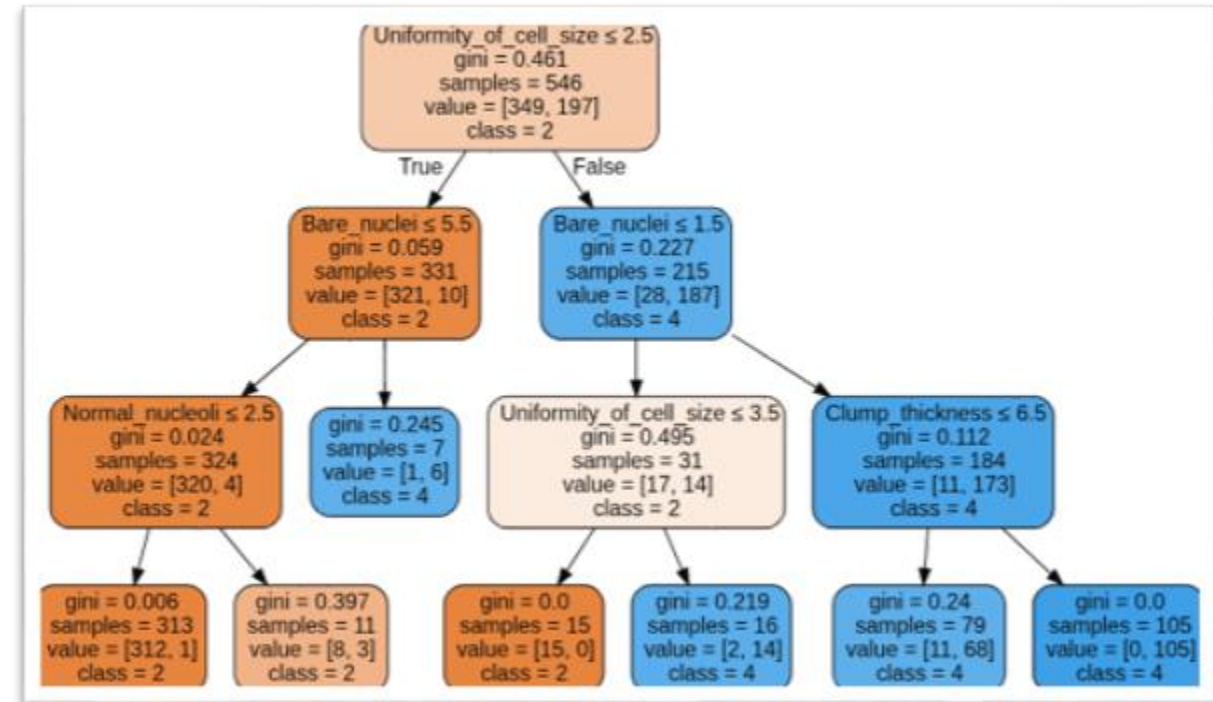

- **Esimerkki: POTTER**

- Datana potilastietoja, kuten
  - ikä,
  - laboratoriotulosten tuloksia ja
  - olemassa olevat sairaudet.
- Ennustetaan riskiä hätäleikkauksen jälkeiselle komplikaatiolle.

Selitettävä vs. ei-selitettävä koneoppiminen

- **Black-box mallit**
  - Ennusteiden selittäminen vaikeata/mahdotonta.
  - **Esim.** Neuroverkot.
- **White-box mallit**
  - Ennusteet voidaan selittää.
  - **Esim.** Päättöspuut, lineaarinen regressio.

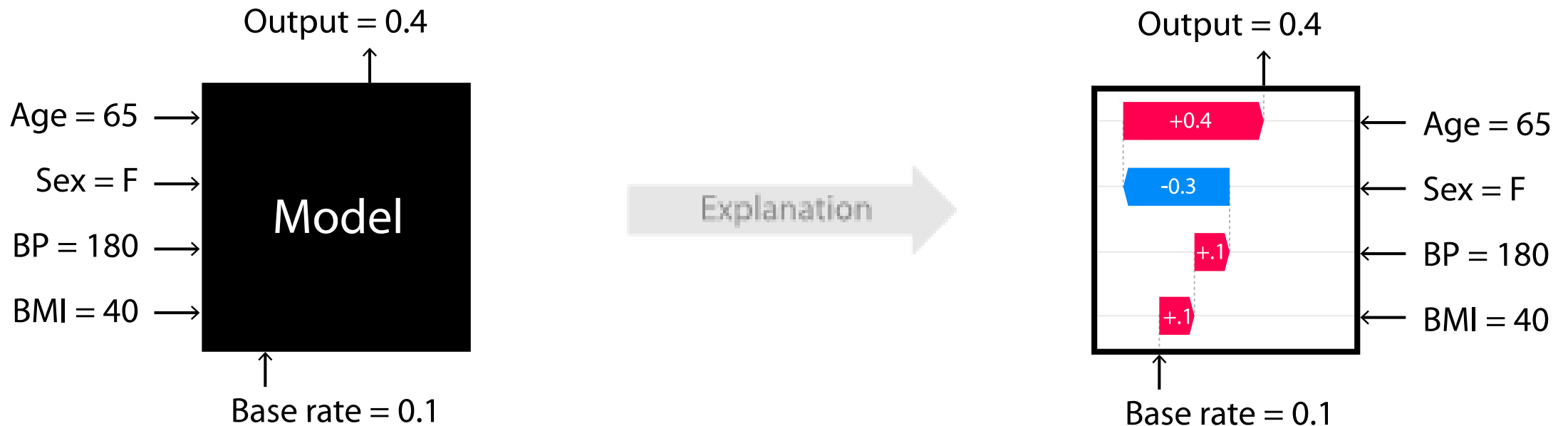

Black-box mallien haaste

- **Esimerkki:** Tutkimus vuodelta 1997 jossa tarkasteltiin potilaita, joilla oli keuhkokuumeen oireita.
- Malli ennusti, onko potilas korkean riskin vai ei. Sen päätökset perustuivat esimerkiksi ikään ja ennestään olemassa oleviin sairauksiin, kuten astmaan.
- Malli oli tarkka, mutta osoittautui, että sen mielestä astma vähensi potilaan riskiä kuolla keuhkokuumeeseen.

Black-box mallien selittäminen

- Yksi suosituimmista työkaluista on **SHAP**.

- Luvut voivat olla harhaanjohtavia.

Modernit white-box mallit

Cynthia Rudin: *"It is a myth that there is necessarily a trade-off between accuracy and interpretability."*

- Uusia white-box malleja kehitetään jatkuvasti.
  - Optimal Decision Trees
  - CORELS
  - Explainable Boosting Machines

White-box mallit Tampereen yliopistossa

- Kehitämme matemaattiseen logiikkaan perustuvia white-box malleja.
- Monissa tapauksissa yhtä tarkkoja kuin tarkimmat black-box mallit.
- Oppiminen on hyvin nopeata ja laskennallisesti kevyttä.

```
IF
  uniformity_of_cell_shape ≥ 2.50 AND uniformity_of_cell_size ≥ 2.50
  OR bland_chromatin ≥ 3.50 AND uniformity_of_cell_shape < 4.50 AND
  uniformity_of_cell_size ≥ 2.50
  OR bland_chromatin ≥ 3.50 AND uniformity_of_cell_shape ≥ 2.50 AND
  uniformity_of_cell_shape < 4.50 AND uniformity_of_cell_size < 4.50
THEN class = 4

ELSE class = 2
```